TÀI LIỆU DỊCH TLD-20

ĐÁNH GIÁ SAU 3 NĂM CHỦ TỊCH TẬP CẬN BÌNH LÊN NẮM QUYỀN*

NHÀ SỬ HỌC TẬP CẬN BÌNH VỚI CHỦ NGHĨA MÁC, QUAN ĐIỂM SỬ HỌC TRUNG QUỐC, CHỦ NGHĨA DÂN TỘC VÀ CHỦ NGHĨA TOÀN CẦU

Alison Kaufman

Một ấn phẩm của VEPR

© 2016 Chương trình Nghiên cứu Kinh tế Trung Quốc thuộc VEPR (VCES)
Viện Nghiên cứu Kinh tế và Chính sách (VEPR)
Trường Đại học Kinh tế, Đại học Quốc gia Hà Nội

Đánh giá sau 3 năm Chủ tịch Tập Cận Bình lên nắm quyền*

Nhà sử học Tập Cận Bình với chủ nghĩa Mác, quan điểm sử học Trung Quốc, chủ nghĩa dân tộc và chủ nghĩa toàn cầu[1]

Alison Kaufman[2]

Biên dịch: *Nguyễn Hướng Đạo[3]* Hiệu đính: *Nguyễn Thị Thanh Tú[4]*

Quan điểm được trình bày trong bài viết này là của (các) tác giả và không nhất thiết phản ánh quan điểm của dịch giả hoặc VEPR và VCES.

1 Nguồn: The Asan Forum, November - December 2015 Vol.4, No.6, Online ISSN 2288-5757, truy cập tháng 10 năm 2015, http://www.theasanforum.org/xi-jinping-as-historian-marxist-chinese-nationalist-global/
2 Nghiên cứu phân tích của CNA China Studies
3 Sinh viên Học viện Ngoại giao. Email: paton.bone9@gmail.com
4 Nghiên cứu viên Chương trình Nghiên cứu Kinh tế Trung Quốc thuộc VEPR (VCES)

"Chỉ khi có một cái nhìn đúng đắn về lịch sử, chúng ta mới có thể mở ra một tương lai tốt đẹp hơn….Lãng quên lịch sử nghĩa là phản bội."[1]

Tháng 02/2014, hơn một năm sau khi Tập Cận Bình lên nắm giữ vị trí Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc (ĐCSTQ) và Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa (CHNDTH), Quốc hội nước này đã thông qua việc thiết lập hai ngày lễ quốc gia. Thứ nhất, ngày 03/09, ngày Nhật Bản chính thức đầu hàng trong giai đoạn cuối của cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai (ở Trung Quốc, cuộc chiến này được coi như một cuộc chiến tranh Trung – Nhật lần thứ hai), chính thức trở thành Ngày Chiến Thắng. Thứ hai, ngày 13/12 là ngày tưởng nhớ các nạn nhân của vụ thảm sát Nam Kinh năm 1937, xảy ra vào ngay trước khi cuộc chiến nói trên nổ ra.[2] Ngày 30/09 được Quốc hội tuyên bố là "Ngày thương binh liệt sỹ" để tưởng nhớ "những người đã hy sinh cuộc sống của họ cho nền độc lập dân tộc (của Trung Quốc), sự thịnh vượng và phúc lợi của nhân dân… sau cuộc Chiến tranh Thuốc phiện lần thứ nhất

(1839-1842)".[3] Tại những sự kiện này, Tập Cận Bình đã có những bài phát biểu quan trọng. Trong những năm qua, Tập Cận Bình cũng đã phát biểu tại những buổi lễ kỉ niệm 2565 năm ngày sinh của Khổng Tử, kỉ niệm 120 năm ngày sinh của Mao Trạch Đông và kỉ niệm 110 năm ngày sinh của Đặng Tiểu Bình. Trước khi lên nắm quyền Tổng Bí thư, trong tư cách là hiệu trưởng trường Đảng Trung ương ĐCSTQ, hàng năm, Tập Cận Bình có các bài phát biểu nhắc nhở các lực lượng cộng sản nòng cốt về tầm quan trọng của lịch sử như một cẩm nang cho việc nâng cao khả năng quản lý và liên kết với nhân dân Trung Quốc.[4] Trong các phát biểu công khai của Tập Cận Bình về lịch sử trong cả giai đoạn Đảng Cộng sản nắm quyền cũng như trước đó, người ta luôn luôn nhận thấy mong muốn siết chặt quyền lực của ông, của ĐCSTQ và khát vọng về một vai trò quốc tế của Trung Quốc trong tương lai.

Cộng đồng quốc tế rất quan tâm đến sự chú ý của Tập Cận Bình dành cho lịch sử, nhưng đây không phải là một điều mới mẻ.[5] Trong một bài phát biểu năm 2011 tại Trường Đảng Trung ương, ông nói rằng tất cả các nhà lãnh đạo ĐCSTQ đều nhấn mạnh tầm quan trọng của việc hiểu lịch sử Trung Quốc trong việc tìm ra con đường phía trước cho đất nước này.[6] Không kể ngày 30/09, các dịp lễ kỉ niệm năm 2014 mà ông tham gia thực ra đã được công nhận một cách không chính thức trong nhiều năm. Khi nói về quá khứ của Trung Quốc, ông thường dùng những lời lẽ hoa mỹ, hình tượng cùng với những diễn giải đã được các nhà lãnh đạo Trung Quốc sử dụng kể từ thập niên 40 của thế kỷ XIX. Tập Cận Bình không đưa ra những ý tưởng mới mà ông hợp nhất các quan điểm lịch sử, trong đó có những quan điểm mới xuất hiện. Tập Cận Bình giải thích sự vĩ đại của các sự kiện lịch sử Trung Quốc dựa trên bốn quan điểm chính: chủ nghĩa Mác - Lênin, Khổng giáo, chủ nghĩa dân tộc và chủ nghĩa toàn cầu. Theo chủ nghĩa Mác, Tập Cận Bình nhấn mạnh tính chiến đấu và tính chính đáng trong các động cơ của Trung Quốc. Từ lịch sử Trung Quốc cận đại, ông lập luận về viễn cảnh hoà bình một cách độc đáo

của Trung Quốc. Theo chủ nghĩa dân tộc, ông đi đến tầm quan trọng của sự thống nhất. Và từ chủ nghĩa toàn cầu, ông tuyên bố về tính phổ biến của những mối bất bình và những khát vọng của Trung Quốc.

Bài viết này đặt cách mà Tập Cận Bình thường sử dụng các ý nghĩa và bài học lịch sử trong mối quan hệ với bốn quan điểm lịch sử trên. Mặc dù các vấn đề trong nước cũng rất đáng lưu ý, bài viết tập trung chủ yếu vào cách hiểu nghị trình quốc tế của Tập Cận Bình dựa theo những quan điểm lịch sử đó. Bài viết đặt ra câu hỏi: Tập Cận Bình đã rút ra những bài học gì từ trong quá khứ, và những điều đó tác động hoặc hình thành nên nghị trình quốc tế của ông như thế nào? **Nói một cách ngắn gọn là ông theo quan điểm lịch sử nào?**

Tại sao các nhà lãnh đạo Trung Quốc coi trọng lịch sử: Yêu cầu "phục hưng dân tộc"

Tại sao cách sử dụng lịch sử của một nhà lãnh đạo Trung Quốc là một lăng kính quan trọng để qua đó chúng ta có thể hiểu về ông? Bởi vì, kể từ cuối thập niên 1840, tính hợp pháp về chính trị của Trung Quốc hiện đại được đánh giá bởi khả năng thực hiện yêu cầu lịch sử của các nhà lãnh đạo và hệ thống chính trị Trung Quốc. Yêu cầu đó là "cứu" Trung Quốc ra khỏi một quá khứ bị nô dịch và giúp cho dân tộc này trở nên mạnh mẽ, quyền lực và được tôn trọng bởi các dân tộc khác cũng như bởi chính nhân dân của mình. Điều này đã trở thành tiêu chuẩn để mỗi một nhà lãnh đạo đưa ra những khát vọng dân tộc cho Trung Quốc đồng thời biện minh cho con đường mà nhà lãnh đạo đó tin rằng đất nước phải thực hiện để đạt được những khát vọng kia.

Khi bước lên nắm quyền, một nhà lãnh đạo Trung Quốc thừa kế câu chuyện lịch sử về sự mất mát và phục hồi. Đó là sự mất mát quyền lực, lãnh thổ và vị thế quốc tế của đế quốc Trung Hoa do sự xâm lược, tấn công và nô dịch của các thế lực nước ngoài đối với nước này trong suốt "thế kỷ nhẫn nhục" – bắt đầu từ thất bại trong cuộc Chiến tranh Thuốc phiện năm 1842 với nước Anh cho đến chiến tranh thế giới lần thứ hai. Đó là những bước đi chậm rãi nhưng vững chắc tới sự phục hồi dưới thời ĐCSTQ nắm quyền. Trong giai đoạn đó, Trung Quốc đã được rèn luyện bởi đau khổ và nỗi hổ thẹn. Từ đó nhân dân và dân tộc Trung Hoa đã đứng lên chiến đấu, dù nhiều lần bị đánh gục nhưng cuối cùng đã giành được chiến thắng dưới sự lãnh đạo của ĐCSTQ.

Mặc dù có những bất đồng đáng kể với nhau trong cách thức thực hiện, nhưng khát vọng "cứu" Trung Quốc *(jiuguo[1])* ra khỏi tình trạng bị nô dịch đã ăn sâu trong đầu các chính khách và học giả Trung Quốc ngay từ đầu "thế kỷ

[1] Nguyên gốc tiếng Trung: 救国 – Người Biên tập

nhẫn nhục". Tuy nhiên, rất nhiều thử nghiệm chính trị sau đó đã hoàn toàn thất bại. Theo lịch sử ĐCSTQ, chỉ cho đến khi Đảng này chiếm được vị trí hàng đầu, các nhà lãnh đạo Trung Quốc mới có thể đoàn kết nhân dân, đánh bại quân xâm lược nước ngoài, phục hồi chủ quyền, quyền tự chủ và phần lớn lãnh thổ đã mất, mang lại cho Trung Quốc một vị trí trên bàn cờ quốc tế, và bắt đầu xây dựng lại sự thịnh vượng và quyền lực từ thời cổ đại của mình. Trên thực tế, cách nói "phục hưng Trung Quốc" (*Zhongguo fuxing*[2]) mà ông Tập Cận Bình thường dùng đã được sử dụng từ khá sớm trong thời kỳ hiện đại. Đây là một cách ngắn ngọn để nói về các mục tiêu chính trị và xã hội được tuyên bố bởi tất cả các lãnh tụ chính trị từ đó tới giờ. Do đó, năm 2011, Tập Cận Bình không phải là quá khoa trương khi nói rằng "từ đầu thời kì hiện đại, việc cứu dân tộc khỏi tình trạng nô dịch và đảm bảo sự tồn tại của nó đã trở thành sứ mạng lịch sử cấp bách của dân tộc và nhân dân Trung Quốc". Cách nói tương tự cũng đã được những vị lãnh tụ trước đó sử dụng, từ các học giả nhà Thanh cho đến Tôn Trung Sơn, Mao Trạch Đông và Hồ Cẩm Đào.[7]

Cụ thể, chiến tranh thế giới lần thứ hai là một hòn đá thử vàng trong giai đoạn lịch sử này, bởi nó được coi như bước ngoặt mang tính quyết định chuyển từ sự suy giảm sang phục hồi của dân tộc Trung Hoa, "lần đầu tiên Trung Quốc toàn thắng trong cuộc kháng chiến chống lại sự xâm lược của nước ngoài trong thời hiện đại".[8] Như Tập Cận Bình đã nói tại các sự kiện kỉ niệm 17 năm kết thúc chiến tranh, Nhật Bản thất bại:

"Đập tan âm mưu thuộc địa và nô dịch hoá Trung Quốc của các nhà quân phiệt Nhật Bản và đặt một dấu chấm hết cho sự nhẫn nhục chịu đựng những thất bại liên tiếp của dân tộc Trung Hoa trước những kẻ xâm lược nước ngoài thời hiện đại. Chiến thắng vĩ đại này tái khẳng định vị trí cường quốc của Trung Quốc trên thế giới và mang lại cho nhân dân Trung Quốc sự tôn trọng

[2] Nguyên gốc tiếng Trung: 中国复兴 – Người Biên tập

của tất cả những người yêu chuộng hoà bình trên thế giới. Chiến thắng vĩ đại này mở ra những triển vọng tươi sáng cho một sự đổi mới vĩ đại của dân tộc Trung Hoa và đưa quốc gia cổ đại của chúng ta vào một hành trình mới sau khi được sinh ra một lần nữa".[9]

Trong khi Trung Quốc liên tục phục hồi, thông qua việc trở lại vị trí cường quốc, có vẻ được đảm bảo, Tập Cận Bình đã tiếp nhận yêu cầu "phục hưng Trung Hoa". Trong bài phát biểu năm 2014 tại lễ tưởng niệm cuộc thảm sát Nam Kinh lần đầu tiên được tổ chức một cách chính thức, Tập Cận Bình đã trực tiếp nhắc đến các nạn nhân của sự kiện này và nói rằng sự hy sinh của họ bây giờ được báo đáp:

"Chúng tôi muốn nói với những đồng bào này… rằng Trung Quốc ngày nay đã trở thành một cường quốc có khả năng mạnh mẽ để mang lại cho nhân dân một cuộc sống hoà bình. Thời kỳ mà Trung Quốc bị các nước khác chà đạp lên ý chí và chèn ép đã mãi mãi không còn."[10]

Một trong những tiêu chí để đánh giá sự thành công của Tập Cận Bình là khả năng củng cố những thành quả này và đưa Trung Quốc tiến gần hơn tới sự "phục hưng dân tộc". Những câu chuyện lịch sử mà ông lấy làm bối cảnh của yêu cầu này cho thấy những mục tiêu mà ông coi là Trung Quốc cần đạt được, nguyên nhân mà Trung Quốc cần đạt được các mục tiêu đó, những chướng ngại mà ông coi là đang cản đường Trung Quốc tiến tới những mục tiêu đó và vai trò của chính phủ và nhân dân Trung Quốc – cũng như chính phủ và nhân dân các nước khác – trong tương lai của Trung Quốc.

Tập Cận Bình - nhà sử học theo chủ nghĩa Mác - Lênin: Tính chính danh trong sự trỗi dậy của Trung Quốc

Giống như tất cả các vị tiền nhiệm trong ĐCSTQ, trước tiên, phải hiểu Tập Cận Bình như một nhà sử học theo chủ nghĩa Mác - Lênin. Ông đã được đào tạo để nhìn nhận lịch sử như một chuỗi các cuộc đấu tranh và sẽ dần dần đi

tới kết thúc với các lực lượng tiến bộ, dưới sự lãnh đạo của một đảng tiên phong, bỏ lại đằng sau những kẻ lạc hậu. Theo đó, Tập Cận Bình khẳng định sự trỗi dậy quốc tế của Trung Quốc dưới sự lãnh đạo của ĐCSTQ là tất yếu lịch sử và có tính chính đáng.

Chủ nghĩa Mác cho rằng lịch sử chủ yếu được vận động bởi sự đấu tranh và phát triển thông qua sự đấu tranh. Theo đó, Tập Cận Bình nhấn mạnh rằng cuộc chiến lâu dài của Trung Quốc để phục hưng dân tộc là một tiến trình lịch sử phản ánh các cuộc đấu tranh mang tính lịch sử giữa các lực lượng tiến bộ và lạc hậu trên thế giới ở mức độ vi mô. Có thể hiểu: các thất bại của Trung Quốc trong thế kỷ 19 là kết quả của cuộc đấu tranh giữa các lực lượng phản động và tiến bộ trong nước và quốc tế. Dựa trên những cách hiểu đã có từ lâu đời trong suy nghĩ của người Trung Quốc, Tập Cận Bình khẳng định rằng Trung Quốc, từng là một trong số những cường quốc trên thế giới suốt một thời gian dài, trong thế kỷ 19 đã "bị bỏ lại đằng sau bởi làn sóng phát triển nhanh chóng của thế giới" bởi vì phải trải qua "suy đồi và sụp đổ của chế độ phong kiến (Trung Quốc)"[11]. Các sức mạnh bên ngoài đã lợi dụng những điểm yếu bên trong của Trung Quốc, khiến cho Trung Quốc "rơi vào vực thẳm tăm tối của xã hội nửa phong kiến nửa thuộc địa".[12] Dưới rất nhiều thử nghiệm chính trị trước thời của ĐCSTQ – đế quốc, cộng hoà, quân quản - Trung Quốc đã tiếp tục bị nhấn chìm trong sự lạc hậu và tình trạng bị nô dịch, bởi vì những chế độ vừa kể dung dưỡng một cách hệ thống những giai cấp không phù hợp với lịch sử. Tuy nhiên, như Các Mác đã dự đoán, một đảng cộng sản dần dần nổi lên, vượt qua các lực lượng phản động của nền kinh tế phong kiến và "lãnh nhận sứ mạng lịch sử" để cứu Trung Quốc, đoàn kết nhân dân Trung Quốc trước những đối thủ bên ngoài và "đưa Trung Quốc vào một thời kỳ mới của lịch sử".[13] Với quan điểm đó, Tập Cận Bình nhấn mạnh, ĐCSTQ và đất nước mà nó lãnh đạo là phù hợp tới sự phát triển của lịch sử.

Quan điểm này phục vụ cho một số mục đích. Thứ nhất, nó đưa ra ý tưởng rằng quyền lực chính đáng của những thành công của Trung Quốc thời hiện đại được đánh giá cao hơn bởi vì rất khó để đạt được những thành công đó. Tập Cận Bình nói rằng, nếu không có quá trình đấu tranh nói trên, những chiến thắng của ĐCSTQ cũng như một đất nước Trung Quốc quyền lực sẽ không có ý nghĩa: "Đồng chí Mao Trạch Đông cũng thường nói rằng tương lai tươi sáng nhưng con đường quanh co. Đây là lập luận mang tính lịch sử để xây dựng nên các động cơ của công lý. Động cơ của chúng ta rất lớn bởi vì nó đã liên tục đạt được những thành công sau khi phải trải qua những khó khăn chưa từng có".[14] Theo Tập Cận Bình, từ câu chuyện lịch sử này, các công dân Trung Quốc phải có niềm tự hào về chính mình, niềm tin vào đảng đã dẫn họ tới những chiến thắng đó, và sức chịu đựng kiên cường trước những đấu tranh vẫn còn tiếp diễn. Năm 2011, ông đã nói rằng:

"Một người theo chủ nghĩa Mác – Lênin, một người cộng sản thực sự tôi luyện cho mình dũng khí, trí tuệ và sức mạnh bằng việc trải nghiệm và vượt qua rất nhiều khó khăn và nguy hiểm. … Chúng ta phải giữ vững không chỉ là Đảng đã hướng dẫn nhân dân đi tới những thành tựu vĩ đại và vinh quang mà còn cả sự can đảm, trí tuệ và sức mạnh của Đảng đồng thời tiếp tục chỉ ra cho nhân dân con đường đi tới chiến thắng trước rất nhiều khó khăn và nguy hiểm."[15]

Bằng cách lập luận theo phương pháp lịch sử này, Tập Cận Bình khẳng định chân lý đó sẽ từng bước giành được chiến thắng. Do đó, tại buổi lễ kỉ nệm kết thúc Chiến tranh thế giới lần thứ hai năm 2015, ông đã tuyên bố "Chúng ta hãy ghi nhớ sự thực vĩ đại của lịch sử: Công lý sẽ thắng thế! Hoà bình sẽ thắng thế! Nhân dân sẽ thắng thế!"[16] Tại một bài phát biểu khác trong ngày hôm đó, ông nói thêm: "Chiến thắng của nhân dân Trung Quốc trong cuộc chiến chống lại sự xâm lược của Nhật Bản và của cuộc chiến thế giới chống phát xít một lần nữa khẳng định một cách hùng hồn rằng không thể

ngăn cản làn sóng lịch sử chính nghĩa chiến thắng cái ác, và những hành động đi ngược lại làn sóng ấy chắc chắn phải chịu thất bại."[17] Thêm vào đó, nếu theo quan điểm lịch sử như vậy, công lý sẽ thắng thế, và nếu Trung Quốc ở phía bên công lý, kết quả không thể tránh khỏi là Trung Quốc sẽ chiếm ưu thế trong nhiệm vụ lịch sử thế giới của mình – nhiệm vụ đó là hoàn thành công cuộc phục hưng dân tộc.

Chắc chắn ai đó sẽ ở vị trí ngược lại với lịch sử như là kết quả tất yếu của cuộc đấu tranh nói trên. Bởi vì Trung Quốc dưới quyền lãnh đạo của ĐCSTQ bao gồm các lực lượng tiến bộ, bất kỳ ai cố gắng khiến cho tiến trình đó dừng lại là phản động và chắc chắn sẽ đi đến sự thất bại. Mặc dù có rất nhiều quốc gia liên quan đến lịch sử nô dịch hoá Trung Quốc trong suốt "thế kỷ nhẫn nhục", lịch sử Trung Quốc hiện đại tập trung chủ yếu vào các hành động của Nhật Bản trong cuộc chiến tranh Trung – Nhật lần đầu tiên, được gọi là "cuộc chiến Giáp Ngọ" năm 1984-95, cuộc chiến đã khiến Trung Quốc đánh mất Đài Loan, bên cạnh những điều khác; trong cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai, được gọi là "Cuộc chiến của nhân dân Trung Quốc chống lại sự xâm lược của Nhật Bản và cuộc chiến thế giới chống phátxít" theo cách nói của Trung Quốc; và trong thời hiện tại. Hầu hết những lời kể tội Nhật Bản đều dựa trên lập luận cho rằng có một sự thật lịch sử đã được đa số các quốc gia chấp nhận nhưng các lãnh đạo Nhật Bản lại bỏ qua và vi phạm sự thật đó. Ông ta nói "thật đáng thương cho một thiểu số những người tiếp tục bỏ qua chặng đường lịch sử khó khăn cũng như thực tế rằng hàng chục triệu người đã mất mạng."[18] Trong những phát biểu kỉ niệm cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai, ông đã đưa ra những con số cụ thể về nỗi đau khổ của Trung Quốc dưới bàn tay Nhật Bản. Đồng thời, trong những năm qua, nhiều cấp chính phủ đã công bố rất nhiều tài liệu để vạch ra tội lỗi của Nhật Bản.[19] Những điều đó mang một ngụ ý rằng quốc gia nào từ chối những thực tế khách quan đó cũng đang cố gắng từ chối lập luận của chính lịch sử, giống như điều mà Tập Cận

Bình đã nói năm 2015, "Lịch sử sẽ dần dần trôi qua, nhưng ánh sáng và những bài học lịch sử sẽ luôn ở đó dù người ta có thừa nhận nó hay không."[20]

Tập Cận Bình - nhà sử học Trung quốc: Khơi dậy cảm hứng từ nền văn minh rực rỡ của Trung Quốc

Tập Cận Bình cũng phải được hiểu như một nhà sử học Trung Quốc trong việc ông thường đưa ra những khía cạnh độc đáo của lịch sử và nền văn minh Trung Quốc – cụ thể là nền văn minh cận đại. Quan điểm này xung đột với quan điểm của chủ nghĩa Mác cũng như của các vị tiền nhiệm của Tập Cận Bình (dù không phải tất cả) trong ĐCSTQ ở một mức độ nào đó. Theo quan điểm lịch sử của Mác và Lênin, lịch sử Trung Quốc hiện đại là một quá trình tiệm tiến qua các hình thái xã hội. Đối với Các Mác, quá khứ chắc chắn là tồi tệ hơn tương lai dù không thể giải thích được lý do cho nhận định đó. Thậm chí, ở Trung Quốc, lịch sử còn mù mờ hơn thế. Một mặt, cách giải thích lịch sử Trung Quốc của ĐCSTQ kết án các đặc điểm của chế độ phong kiến và quân chủ. Mặt khác, giai đoạn trước "thế kỷ nhẫn nhục" của Trung Quốc được miêu tả như một thời kỳ hoàng kim với vị trí, sức mạnh và thanh thế quốc tế của nước này. Do đó, theo quan điểm lịch sử Trung Quốc, con đường lịch sử chính xác là con đường sẽ đưa Trung Quốc trở lại vị trí trung tâm và sức mạnh, nhưng trên nền tảng một xã hội chủ nghĩa.

Tập Cận Bình đi theo quan điểm lịch sử này. Thêm vào đó, ông đã mở rộng những sáng kiến của các vị tiền nhiệm, đó là Giang Trạch Dân và Hồ Cẩm Đào, trong việc tìm ra giá trị quan trọng trong các truyền thống văn hoá và tri thức thời Trung Quốc cận đại. Đối với rất nhiều chính khách và nhà tư tưởng Trung Quốc hiện đại, các truyền thống của Trung Quốc được coi như một nguyên nhân của sự xấu hổ và lạc hậu. Mao Trạch Đông đã công khai loại bỏ các yếu tố văn hoá của Trung Quốc thời cận đại, coi đó là phong kiến và phản động – một thái độ đã đạt đến tột đỉnh trong cuộc Cách mạng Văn

hoá. Dù vậy, trong thập niên 1990, ĐCSTQ bắt đầu phục hồi các khía cạnh của nền văn hoá này. Ví dụ nổi bật nhất là từ sau thời Hồ Cẩm Đào nắm quyền, người ta tập trung nói đến một "xã hội hài hoà" và một "thế giới đại đồng" – theo cách nói của các nhà tư tưởng Khổng giáo.[21]

Theo kiểu mẫu đó, Tập Cận Bình mô tả các nhân vật cận đại của Trung Quốc như nguồn kiêu hãnh và truyền cảm hứng. Ông lập luận rằng văn hoá truyền thống Trung Quốc là một thành phần quan trọng làm nên căn tính dân tộc: "Văn hoá truyền thống tốt đẹp là nguồn gốc của sự thừa kế và phát triển của một quốc gia hay một dân tộc. Đánh mất nó sẽ cắt đứt dòng sống thiêng liêng của đất nước hay dân tộc. … Các gen văn hoá [của Trung Quốc] là những dấu xác nhận cho những đặc điểm độc đáo phân biệt Trung Quốc với các dân tộc khác".[22]

Hiện nay, sự tái nhấn mạnh vào văn hoá truyền thống là một công việc quan trọng của ĐCSTQ. Nó nuôi dưỡng niềm kiêu hãnh của nền văn minh Trung Quốc và gắn liền niềm kiêu hãnh đó với ĐCSTQ – với tư cách là một người thừa kế. Ví dụ, Tập Cận Bình lập luận rằng "những người cộng sản Trung quốc luôn luôn là những người kế thừa và trung thành giữ gìn các truyền thống văn hoá tốt đẹp của đất nước", và "gen văn hoá Trung Quốc được thấm đẫm trong suy nghĩ của người Trung Quốc hiện đại cũng như trong chiến lược của chính phủ Trung Quốc về quản lý văn hoá".[23] Do đó, tính chính đáng của ĐCSTQ dựa trên khả năng đưa Trung Quốc đến sự phục hưng dân tộc, dựa trên thực tế rằng nó là một sức mạnh toàn cầu của công lý, đồng thời dựa trên thực tế rằng nó là một người gìn giữ các giá trị truyền thống của Trung Quốc.

Các nhà lãnh đạo nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa nhấn mạnh mối liên kết này với cường độ mạnh hơn bằng việc sử dụng ngôn ngữ truyền thống trong các nghị trình của ĐCSTQ. Ví dụ nổi bật là cách Hồ Cẩm Đào và Tập

Cận Bình sử dụng thuật ngữ "xã hội tiểu khang" *(xiaokang[3])* để miêu tả sự phát triển kinh tế và xã hội mà họ đang định hướng để Trung Quốc đi tới.[24] Ngày nay, tiểu khang thường được dịch là một "xã hội thịnh vượng vừa phải", nhưng trong tư tưởng của người Trung Quốc, nó cũng được dùng để diễn tả – và được triết gia nổi tiếng Khang Hữu Vi làm sống lại trong thập niên 1890 – một giai đoạn trung gian trong tiến trình sự phát triển của lịch sử, giữa "giai đoạn vô trật tự" (*juluan*[4]) và "đại đồng" (*datong*[5]). Giai đoạn này dẫn đến xã hội kiểu Utopia trong tương lai. Trong bài phát biểu nhân dịp kỉ niệm ngày sinh của Khổng Tử, Tập Cận Bình đã chỉ ra ích lợi của cách sử dụng thuật ngữ này đối với ĐCSTQ:

"Nhân dân Trung Quốc đang làm việc vất vả để hoàn thành "hai mục tiêu trăm năm" [kỷ niệm 100 năm ngày thành lập ĐCSTQ vào năm 2021 và của nước CHNDTH năm 2049]. Theo đó, khái niệm *tiểu khang*, hay là một cuộc sống tương đối khá giả, có nguồn gốc từ Kinh Lễ, là *một hình thái xã hội lý tưởng mà Trung Quốc đã theo đuổi từ thời cổ đại*. Sử dụng khái niệm *tiểu khang* để định nghĩa mục tiêu phát triển của dân tộc không chỉ phù hợp với thực tại của sự phát triển của đất nước, nhưng đồng thời *có lợi cho việc quy tụ sự hiểu biết và hỗ trợ từ công chúng một cách nhiều nhất có thể*".[25]

Thêm vào đó, qua cách sử dụng văn hoá truyền thống, Tập Cận Bình lập luận rằng chỉ có Trung Quốc là quốc gia phù hợp để trở thành sức mạnh dẫn đầu cho hoà bình thế giới. Ông nhấn mạnh rằng các khía cạnh của tư tưởng Trung Quốc đều lấy chủ đề trung tâm là hoà bình và phát triển. Ví dụ, trong lễ kỷ niệm 2565 năm ngày sinh Khổng Tử, ông đã giải thích "dân tộc Trung Hoa luôn luôn yêu hoà bình. Tình yêu hoà bình của chúng tôi bắt rễ từ Khổng giáo… Tình yêu ấy đã ăn sâu vào thế giới tinh thần của dân tộc Trung Hoa

[3] Nguyên gốc tiếng Trung: 小康 – Người Biên tập
[4] Nguyên gốc tiếng Trung: 巨乱 – Người Biên tập
[5] Nguyên gốc tiếng Trung: 大同 – Người Biên tập

và đã duy trì các khái niệm căn bản của Trung Quốc khi xử lý các quan hệ quốc tế."[26]

Tập Cận Bình – nhà sử học theo chủ nghĩa dân tộc: Tìm kiếm sự đoàn kết dân tộc

Tập Cận Bình cũng cần được hiểu như một nhà sử học theo chủ nghĩa dân tộc. Theo đó, ông nhấn mạnh tính đặc trưng của căn tính và văn hoá của dân tộc Trung Quốc cũng như tính thống nhất vốn có của dân tộc Trung Hoa – kể cả khi xét trong quan điểm về sự đấu tranh lịch sử giữa các giai cấp cũng như trong bối cảnh hiện nay tồn tại các phe phái và mối chia rẽ bất đồng. Quan điểm lịch sử này trực tiếp xung đột với các mặt của chủ nghĩa Mác cho rằng giai cấp vô sản quốc tế phải làm suy giảm căn tính dân tộc để có thể tham gia vào cuộc đấu tranh chung. Tập Cận Bình lặp đi lặp lại tầm quan trọng của sự đoàn kết dân tộc. Ông dựa trên tư tưởng của Tôn Trung Sơn, người đồng sáng lập Quốc dân Đảng Trung Quốc và cũng là người đã công khai phàn nàn rằng người Trung Quốc "giống như một bãi cát rời rạc" trong đó các cá nhân không thể liên kết với nhau hướng tới một mục tiêu duy nhất của dân tộc. Đối với các nhà lãnh đạo ĐCSTQ, sự thành lập nước CHNDTH có nghĩa là thời kì của sự chia rẽ nội bộ đã qua đi. Trong một bài phát biểu năm 2013, Tập Cận Bình đã trực tiếp nhắc đến Tôn Trung Sơn khi nói rằng sự thành lập đó "cho thấy sự thống nhất cao độ của Trung Quốc và sự đoàn kết chưa từng có giữa các nhóm dân tộc … [và] đặt một dấu chấm hết đối với tình trạng một đống cát rời rạc của Trung Quốc thời cổ."[27] Giống như Tôn Trung Sơn, Tập Cận Bình lập luận rằng sự ý thức rõ ràng về căn tính dân tộc là điều quan trọng đối với sự hồi sinh của Trung Quốc. Ông cũng tuyên bố rằng yêu cầu thống nhất là một động lực tinh tuý của Trung Quốc; như ông đã nói trong cuộc gặp gỡ năm 2014 với Tổng thống Obama, "người dân Trung Quốc đã xây dựng sự độc lập, thống nhất và phẩm giá dân tộc kể từ thời cổ đại".[28]

Không chỉ dừng lại ở những tuyên bố vừa kể về tác động giảm bớt sự đối đầu giữa các nhà dân tộc chủ nghĩa (Quốc dân Đảng (QDĐ)) và ĐCSTQ trong thập niên 1940 đến từ sự thành lập nước CHDCNDTH, Tập Cận Bình đã thúc đẩy chủ đề đoàn kết dân tộc đi xa hơn nữa qua việc khẳng định chiến thắng chung giữa hai bên trong cuộc chiến chống Nhật Bản. Năm 2013, chính phủ nước này tuyên bố rằng các cựu binh QDĐ trong chiến tranh thế giới lần thứ hai được nhận trợ cấp. Năm 2014, ngay trước khi lễ tưởng niệm ngày chiến thắng lần đầu tiên được tổ chức một cách chính thức, Bộ Dân sự công bố danh sách 300 anh hùng mới được công nhận trong cuộc kháng chiến – một phần ba trong số đó là các binh sĩ QDĐ, thêm vào đó là 8 người nước ngoài.[29] Năm 2015, khi những người tổ chức cuộc diễu hành cho Ngày Chiến thắng năm 2015 mời các cựu binh của Quốc dân Đảng tham dự, Thiếu tướng Khúc Duệ giải thích rằng "các binh sĩ Quốc dân Đảng đóng một vai trò quan trọng trong cuộc kháng chiến của nhân dân Trung Quốc chống Nhật Bản xâm lược"[30]. Tập Cận Bình một lần nữa đi theo bước chân của Hồ Cẩm Đào; Hồ Cẩm Đào đã đưa ra một bài phát biểu gây bất ngờ tại lễ tưởng niệm 60 ngày kết thúc chiến tranh thế giới thứ hai. Trong đó, ông nói nhiều về tầm quan trọng của Mặt trận thống nhất giữa QDĐ và ĐCSTQ. Ông còn công nhận rằng QDĐ đã là "lực lượng chính trên các mặt trận".[31] Sau đó, những nỗ lực công khai của Tập Cận Bình để các cựu binh tham gia vào cuộc tưởng niệm trên lục địa đã tiến thêm một bước nữa.

Tập Cận Bình – nhà sử học theo chủ nghĩa toàn cầu: Thống nhất thế giới đằng sau những mối bất bình và giấc mơ của Trung Quốc

Cuối cùng, chúng ta phải xem xét Tập Cận Bình như một nhà lịch sử theo *chủ nghĩa toàn cầu*. Tập Cận Bình đã lưu ý rằng mối tương tác lẫn nhau trên toàn cầu có nghĩa là Trung Quốc và toàn thế giới sẽ đi đến một kết quả cùng thắng.[33] Có lẽ, vì lý do đó, ông đã đưa lịch sử thống nhất Trung Quốc lên tầm quốc tế. Ông đã toàn cầu hoá các chiến thắng trong các cuộc đấu tranh của

Trung Quốc. Đó là một nỗ lực rõ ràng để tập hợp thế giới lại trong vai trò của một chủ thể dẫn đầu, có tính chất lịch sử thế giới mà Trung Quốc sẽ nắm giữ. Ví dụ, trong lễ kỉ niệm cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai, Tập Cận Bình đã nhấn mạnh sự đoàn kết giữa nhân dân Trung Quốc với người dân các nước khác:

"Sức mạnh lớn nhất nằm ở sự đồng thuận và việc cùng tham gia vào các lực lượng. Vì tự do, công lý, hòa bình và vì an ninh, bình yên và hạnh phúc của nhân dân, trên các mặt trận châu Á, châu Âu, châu Đại Dương và nhiều mặt trận khác trên thế giới, các quân đội, nhân dân và nhiều lực lượng chống phát xít của liên minh chống phát xít của thế giới chung tay đứng vào cùng một chiến tuyến."[34]

Bỏ qua mọi khác biệt giữa Trung Quốc và các nước đồng minh trong thời chiến tranh, Tập Cận Bình ngụ ý rằng tất cả các quốc gia "chân chính" chia sẻ cùng một sự bất bình và những khát vọng.

Tập Cận Bình biểu lộ quan điểm lịch sử theo chủ nghĩa toàn cầu của mình theo nhiều cách. Đầu tiên, ông miêu tả những đau khổ và sự phản kháng của Trung Quốc trong chiến tranh là một phần của cuộc đấu tranh toàn cầu chống lại cái ác - không phải chỉ là một cuộc đấu tranh dân tộc. Trong bài phát biểu kỉ niệm lần thứ bảy mươi, ông nói, "cuộc kháng chiến của nhân dân Trung Quốc chống lại sự xâm lược của Nhật Bản và cuộc chiến tranh chống phát xít của thế giới là một trận chiến quyết định giữa công lý và cái ác, giữa ánh sáng và bóng tối, và giữa phát triển và phản động".[35] Do đó, những sự tàn ác của Nhật Bản trong cuộc chiến tranh đó, được miêu tả như những tội ác, "làm chấn động thế giới và làm chấn động tất cả những người có lương tri"[36]. Tương tự, trong buổi lễ kỉ niệm ngày 7/7 lần đầu tiên được tổ chức một cách chính thức, ông nói, "bất cứ ai có ý định phủ nhận, xuyên tạc hoặc tô điểm cho lịch sử xâm lược sẽ không được nhân dân Trung Quốc hay nhân dân các nước khác tha thứ".[37]

Thứ hai, Tập Cận Bình lập luận rằng những kinh nghiệm lịch sử của Trung Quốc có ý nghĩa rằng nước này đã và sẽ tiếp tục đóng góp một phần quan trọng vào hoà bình thế giới. Trong các buổi lễ kỉ niệm gần đây, Tập Cận Bình đã đặt cuộc chiến tranh vào trong bối cảnh của một cuộc chiến lớn hơn thông qua ví dụ "như một mặt trận chính ở phía đông…cuộc chiến tranh của nhân dân Trung Quốc…góp một phần quan trọng vào chiến thắng của cuộc chiến chống phát xít của toàn thế giới"[38]. Thông qua việc làm nổi bật những đóng góp của Trung Quốc trong quá khứ, ông cũng chỉ ra những đóng góp của Trung Quốc trong tương lai. Thực ra, một trong những thành tố khác biệt trong "giấc mơ Trung Hoa" của Tập Cận Bình là ở chỗ nó không chỉ tập trung vào sự phục hưng dân tộc mà còn khẳng định rằng sự phục hưng của Trung Quốc sẽ có lợi cho toàn thế giới và giấc mơ của Trung Quốc là giấc mơ của thế giới.[39] Cuối năm 2013, ông khẳng định "dân tộc Trung Hoa đã luôn ấp ủ một giấc mơ trong lịch sử hiện đại, và giấc mơ này là giấc mơ về sự hồi sinh vĩ đại của dân tộc Trung Hoa và những đóng góp còn vĩ đại hơn cho nhân loại".[40]

Như thế, Tập Cận Bình đặt Trung Quốc vào vị trí nhân tố trọng tâm trong lịch sử toàn cầu như một người tiên phong của sự phát triển thế giới. Ông đã khắc hoạ chiến tranh thế giới thứ hai như một sự thăng hoa và là chương cuối của thời kỳ lịch sử kéo dài trên toàn cầu của tình trạng thuộc địa và bất bình đẳng. Trong bài phát biểu tại lễ kỉ niệm lần thứ bảy mươi, Tập Cận Bình khẳng định rằng chiến thắng của phe đồng minh "chấm dứt hoàn toàn giai đoạn lịch sử mà các cường quốc thế giới chia nhau thế giới thông qua việc tranh giành thuộc địa, xoá bỏ hoàn toàn hệ thống thuộc địa đã tồn tại hàng thế kỷ trên thế giới, và mang lại một tác động to lớn và nền tảng trong việc bảo vệ hoà bình thế giới và thúc đẩy sự phát triển chung"[41]. Bài trình bày này cho thấy Trung Quốc đóng vai trò như một nhân tố trọng tâm trong sự giải phóng của chính mình nói riếng, và của thế giới nói chung. Khi nói "Nhân

dân Trung Quốc sẽ kiên định duy trì nguyên nhân cao cả của hoà bình và phát triển con người và sẵn sàng cùng xây dựng sự đoàn kết với nhân dân nhiều nước, và chung tay với họ để hướng tới việc xây dựng một thế giới với sự hoà bình lâu dài và thịnh vượng chung!” [42], Tập Cận Bình đã sử dụng cả bốn quan điểm lịch sử của mình. Trong khi Các Mác khẳng định rằng công nhân phải liên kết lại trong một Đảng cộng sản quốc tế để tiến tới một cuộc cách mạng thế giới, Tập Cận Bình khẳng định rằng tất cả “nhân dân yêu hoà bình” phải thống nhất đằng sau dân tộc Trung Hoa để mang lại hoà bình toàn cầu.[43]

Kết luận

Đi xa hơn cách các vị tiền nhiệm sử dụng lịch sử, Tập Cận Bình tập trung nhiều hơn đến những tác động của cách sử dụng đó. Qua câu chuyện lịch sử về sự nhẫn nhục của Trung Quốc, ông đã chứng minh tính chính đáng cho khát vọng quốc tế của ĐCSTQ. Ông đã tiếp tục những khẳng định của Hồ Cẩm Đào về văn hoá truyền thống của Trung Quốc cũng như thái độ cởi mở đối với QDĐ, xét theo một số góc độ. Chắc chắn, Tập Cận Bình đã làm việc vất vả hơn các vị tiền nhiệm để khẳng định rằng những câu chuyện lịch sử này vẫn giữ một vị trí trung tâm trong căn tính dân tộc Trung Hoa. Động thái thiết lập những ngày lễ kỉ niệm quốc gia là một ví dụ. Ông cũng đã tái khởi động hoặc kết nối các lối nói cường điệu nhất định trong những câu chuyện lịch sử. Ở đây, một cách cụ thể, chúng ta có thể nghĩ đến những lời nói xấu quá đáng về Nhật Bản. Thậm chí, trong những năm gần đây nó còn quá đáng hơn cả trong quá khứ. Động lực toàn cầu hoá có lẽ là nhân tố sáng tạo nhất trong tư tưởng của ông. Tuy nhiên, ngay cả ở điểm này, chúng ra cũng nhận ra bóng dáng của nó trong giai đoạn cuối nhà Thanh cũng như trong thời Hồ Cẩm Đào. Quan điểm lịch sử của Tập Cận Bình về cơ bản là một cách mới để trình bày những ý tưởng không mới.

Điều thú vị nhất về Tập Cận Bình, khi xem xét ông như một nhà sử học, là cách ông đã liên kết các quan điểm lịch sử đa dạng, thậm chí đối nghịch nhau để ứng dụng cho trường hợp Trung Quốc như một quyền lực thế giới hoà bình, thống nhất và toàn cầu – ngay cả khi người khác vẫn còn nhìn thấy trong lịch sử những điều trái ngược với những đặc điểm nói trên. Hồ Cẩm Đào đã bắt đầu xây dựng mối dây liên kết này, nhưng nó ít được chú ý đến. Điều này cho thấy quan điểm lịch sử của Tập Cận Bình đã nhận được rất nhiều sự chú ý của các nhà quan sát bên ngoài. Bên cạnh đó, vẫn còn nhiều điều cần phải làm để phân tích về Tập Cận Bình trong cách mà ông đưa ra thông điệp lịch sử cũng như nội dung của những thông điệp đó. Việc này thì

nên xem xét ông trong tư cách một nhà lãnh đạo chính trị hơn là một nhà sử học.

* Quan điểm trong bài này là của tác giả và không thể hiện quan điểm của CNA, Hải quân Hoa Kỳ hay Bộ Quốc Phòng.

Tài liệu tham khảo

1. "Xi Jinping, "Zai jinian Zhongguo renmin kangri zhanzheng ji shijie fan faxisi zhanzheng shengli 70 zhounian zhaodaihuishang de jianghua," *Xinhua*, September 3, 2015.

2. Xem "China Ratifies National Days to Commemorate War Victory, Massacre Victims," *Xinhua*, February 28, 2014, http://news.xinhuanet.com/english/video/2014-02/28/c_133149883.htm.

3. "China Shapes Collective Memory on First Martyrs' Day," *Xinhua*, September 30, 2014, http://news.xinhuanet.com/english/china/2014-09/30/c_133685205.htm; Ian Johnson, "In Creating 'Martyr's Day,' China Promotes a Vision of the Past," *The New York Times*, September 29, 2014, http://www.nytimes.com/2014/09/30/world/asia/in-creating-martyrs-day-china-promotes-a-vision-of-the-past.html.

4. Xi Jinping, "Lingdao ganbu yao dudian lishi—zai Zhongyang Dangxiao 2011 nian qiuji xueqi kaixue dianlishang de jianghua," Xuexi Shibao, September 6, 2011, 1 and 5; Xi Jinping, "Guanyu xin Zhongguo 60 nian dang de jianshe de jidian sikao– zai Zhongyang Dangxiao 2009 nian qiuji xueqi kaixue dianlishang de jianghua," *Xuexi Shibao*, September 28, 2009, 1.

5. Ví dụ, "Xi's History Lessons," *The Economist*, August 15-21, 2015, 11. Một vài tác giả cũng đã viết những tác phẩm khá kỹ cho tạp chí trực tuyến *The Diplomat* về những thông điệp về lịch sử của Tập Cận Bình; như Shannon Tiezzi, Xie Tao và Michael Swaine; http://thediplomat.com.

6. Xi Jinping, "Lingdao ganbu yao dudian lishi."

7. Như trên.

8. Xi Jinping, "Address at the Commemoration of the 70th Anniversary of the Victory of the Chinese People's War of Resistance Against Japanese

Aggression and the World Anti-Fascist War," *Xinhua*, September 3, 2015, http://news.xinhuanet.com/english/2015/09/03/c_134583870.htm.

9. Như trên.

10. Xi Jinping, "Zai Nanjing datu sinanzhe guojia gongji yishishang de jianghua," *Xinhua*, December 13, 2014.

11. Xi Jinping, "Zai jinian Mao Zedong tongzhi danchen 120 zhounian zuotanhuishang de jianghua,"*Xinhua*, December 26, 2013.

12. Như trên.

13. Xi Jinping, "Lingdao ganbu yao dudian lishi."

14. Xi Jinping, "Zai jinian Mao Zedong tongzhi danchen 120 zhounian."

15. Xi Jinping, "Lingdao ganbu yao dudian lishi."

16. Xi Jinping, "Address at the commemoration of the 70th Anniversary."

17. Xi Jinping, "Zai jinian Zhongguo renmin kangri zhanzheng ji shijie fan faxisi zhanzheng shengli 70 zhounian zhaodaihuishang de jianghua."

18. Liu Sha, "History Denial Intolerable: Xi," *Global Times*, July 8 2014, http://www.globaltimes.cn/content/869334.shtml.

19. Về ngôn ngữ hình ảnh, xem ví dụ Xi Jinping, "Zai Nanjing datu sinanzhe." Đối với việc phát hành các tài liệu về Nhật Bản trong cuộc Chiến tranh thế giới thứ 2, một bài báo đăng năm 2014 trên tờ Global Times ghi lại rằng tỉnh Hồ Nam đã phát hành một đoạn phim về sự đầu hàng của Nhật Bản trước Trung Quốc và Cục Lưu trữ Quốc gia đã phát hành lời thú tội của tội phạm chiến tranh Nhật Bản. Liu Sha, "History Denial Intolerable."

20. Xi Jinping, "Zai jinian Zhongguo renmin kangri zhanzheng ji shijie fan faxisi zhanzheng shengli."

21. Daniel K. Gardner, "What Confucius Says is Useful to China's Rulers," *Los Angeles Times*, October 1,

2010, http://articles.latimes.com/2010/oct/01/opinion/la-oe-gardner-confucius-20101001.

22. Xi Jinping, "Zai jinian Kongzi yanzhen 2565 zhounian guoji xueshu yantaolun ji guoji Ruxue lianhehui diwuzhouhui yuan dahui kaimuhuishang de jianghua," *Xinhua*, September 24, 2014, http://news.xinhua.net.com/2014-09/24/c_1112612018.htm. Trong chính bài phát biểu này, Tập Cận Bình đã nói ông không chủ trương chấp nhận tất cả các truyền thống đo, nhưng sẽ tìm cách nhổ tận gốc "những yếu tố lỗi thời", "khiến cho quá khứ phục vụ hiện tại" và "tôn trọng những di sản của sự khác biệt".

23. Như trên; "Xi Jinping Holds Meeting with President Barack Obama," Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, November 12, 2014, http://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/topics_665678/ytjhzzdrsrcldrfzshyjxghd/t1210355.shtml.

24. Đặng Tiểu Bình và Giang Trạch Dân cũng dùng lại những cụm từ này nhưng không thường xuyên như Hồ Cầm Đào.

25. Xi Jinping, "Zai jinian Kongzi yanzhen 2565 zhounian." Trong cách dùng ban đầu, tiểu khang không mô tả một "nhà nước lý tưởng", vì nó chưa đạt đến mức độ "hòa bình tuyệt đối". Tuy nhiên, tiểu khang có thể coi là mục tiêu đáng để phấn đầu trong một thời gian tạm thời.

26. Như trên.

27. Xi Jinping, "Zai jinian Mao Zedong tongzhi danchen 120 zhounian."

28. "Xi Jinping Holds Meeting with President Barack Obama."

29. Li Jingrong, "China honors martyrs from Sino-Japanese War," *China.org.cn*, September 3, 2014, http://www.china.org.cn/china/2014-09/03/content_33413759.htm; Ben

Dooley, "Chinese leaders attend first national commemoration of Japan's WWII surrender," *The Japan Times*, September 5, 2014, http://www.japantimes.co.jp/news/2014/09/05/national/chinese-leaders-attend-first-national-commemoration-of-japans-wwii-surrender/#.Ve7zWdJVikp .

30. Peng Yining, "Weapons, Veterans to Appear in Grand Tian'anmen Parade," *hina Daily USA*, June 26, 2015, http://usa.chinadaily.com.cn/epaper/2015-06/26/content_21112635.htm.

31. Hu Jintao, "Speech at a Meeting Marking the 60th Anniversary of the Victory of the Chinese People's War of Resistance Against Japanese Aggression and the World Anti-fascist War," September 3, 2005, http://en.people.cn/200509/03/eng20050903_206351.html; http://www.chinadaily.com.cn/2014-10/01/content_18690138.htm.

32. Trong tình trạng quan hệ 2 bờ eo biển hiện tại, có một động lực chính trị rõ ràng cho nỗ lực hòa giải lịch sử của ĐCSTQ và QDĐ. Ngay cả khi xuất phát từ cách tiếp cận này, quan điểm của Tập Cận Bình vẫn có sự thay đổi đáng chú ý so với quá khứ trong cách xây dựng câu chuyện lịch sử này.

33. Ví dụ, Tập Cận Bình đã nói "Lịch sử Trung Quốc là một phần quan trọng của lịch sử thế giới…Thế giới ngày nay là một thế giới mở, và sự phát triển của Trung Quốc ngày nay sẽ gắn kết chặt chẽ với sự phát triển của thế giới" Xi Jinping, "Lingdao ganbu yao dudian lishi."

34. Xi Jinping, "Zai jinian Zhongguo renmin kangri zhanzheng ji shijie fan faxisi zhanzheng shengli."

35. Xi Jinping, "Address at the Commemoration of the 70th Anniversary."

36. Xi Jinping, "Zai Nanjing datu sinanzhe."

37. Liu Sha, "History Denial Intolerable."

38. Xi Jinping, "Zai jinian Zhongguo renmin kangri zhanzheng ji shijie fan faxisi zhanzheng shengli."

39. Có nhiều thành tố khác của "giấc mộng Trung Hoa" mà Tập Cận Bình đưa ra cũng đáng được chú ý. Xem William A. Callahan, "China Dream—I", *The Asan Forum*, December 8, 2014,http://www.theasanforum.org/what-can-the-china-dream-do-in-the-prc/ về cuộc thảo luận sâu sắc về việc "giấc mộng Trung Hoa" đã và đang được định hình như thế nào từ bối cảnh chính trị và xã hội hiện nay của Trung Quốc.

40. Xi Jinping, "Zai jinian Mao Zedong tongzhi danchen 120 zhounian."

41. Xi Jinping, "Zai jinian Zhongguo renmin kangri zhanzheng ji shijie fan faxisi zhanzheng shengli."

42. Xi Jinping, "Zai Nanjing datu sinanzhe."

43. Ví dụ trong bài "Zai jinian Zhongguo renmin kangri zhanzheng ji shijie fan faxisi zhanzheng shengli", Tập Cận Bình nói: "Sự phát triển và củng cố của Trung Quốc chắc chắn sẽ là sự phát triển và củng cố của các lực lượng hòa bình trên thế giới".

GIỚI THIỆU DỰ ÁN BIÊN DỊCH TÀI LIỆU HỌC THUẬT VỀ KINH TẾ VÀ CHIẾN LƯỢC TRUNG QUỐC

Mục đích

Dự án Biên dịch tài liệu học thuật về Kinh tế và Chiến lược Trung Quốc là một dự án phi chính trị, phi thương mại và phi lợi nhuận do Chương trình Nghiên cứu Kinh tế Trung Quốc thuộc VEPR (VCES) tổ chức thực hiện nhằm mục đích cung cấp, phát triển nguồn học liệu có giá trị, cập nhật những thông tin kịp thời và có hệ thống, đồng thời cung cấp những nhận định sâu sắc về chuyên ngành nghiên cứu kinh tế và chiến lược Trung Quốc bằng tiếng Việt, góp phần thúc đẩy việc học tập, nghiên cứu các vấn đề về Trung Quốc tại Việt Nam.

Hoạt động chính

Hoạt động chính của *Dự án Biên dịch tài liệu học thuật về Kinh tế và Chiến lược của Trung Quốc* là biên dịch sang tiếng Việt và xuất bản trên website của mình các tài liệu mang tính học thuật bằng tiếng Trung, tiếng Anh về các vấn đề của Trung Quốc, trong đó chủ yếu là về lĩnh vực kinh tế, chiến lược.

Nguồn tài liệu này chủ yếu là các bài báo trên các tập san quốc tế, các chương sách, tài liệu hội thảo khoa học hoặc các tài liệu tương ứng, đã được xuất bản bởi các nhà xuất bản, các trường đại học và viện nghiên cứu có uy tín trên thế giới.

Dự án ưu tiên biên dịch và xuất bản:

- Các bài viết mang tính nền tảng đối với lĩnh vực Kinh tế và Chiến lược của Trung Quốc;
- Các bài viết có nhiều ảnh hưởng trong lĩnh vực này;
- Các bài viết liên quan trực tiếp hoặc có ảnh hưởng, hàm ý gián tiếp đến Việt Nam;
- Các bài viết được đông đảo độc giả quan tâm.

~~~~~~

Trang chủ VEPR: www.vepr.org.vn

Thông tin thêm về dự án: Đang cập nhật

Danh mục các bài đã xuất bản: Đang cập nhật

Theo dõi Dự án trên Facebook:

https://www.facebook.com/DuAnBienDichKinhTeChienLuocTQ

Mọi ý kiến đóng góp và trao đổi xin vui lòng gửi tới:
Ms.Nguyễn Thị Thanh Tú
Email: vces@vepr.org.vn
Hotline: 0906 069 196
~~~~~~

NHỮNG TÁC PHẨM DỊCH KHÁC

TLD-14 "Ngoại giao mới" của Trung Quốc dưới thời Tập Cận Bình

TLD-15 Thúc đẩy một trật tự mới? Những tác động mới về chính trị và an ninh của năng lượng

TLD-16 Về cải cách quân đội tại Trung Quốc*

TLD-17 Về cải cách quân đội tại Trung Quốc**

TLD-18 Đô thị hóa và những cải cách liên hoàn về chế độ đất đai - tài chính - hộ khẩu

TLD-19 Theo đuổi giấc mơ Trung Hoa - Những thay đổi thể chế của nền ngoại giao Trung Quốc dưới thời Chủ tịch Tập Cận Bình

LIÊN HỆ

Chương trình Nghiên cứu Kinh tế Trung Quốc thuộc VEPR (VCES)

Viện Nghiên cứu Kinh tế và Chính sách (VEPR)

Trường Đại học Kinh tế, Đại học Quốc gia Hà Nội

Địa chỉ: Phòng 707, Nhà E4

144 Xuân Thủy, Cầu Giấy

Hà Nội, Việt Nam

Tel: (84-4) 3 754 7506 -704/714

Fax: (84-4) 3 754 9921

Email: nguyen.thanhtu@vepr.org.vn

Website: www.vepr.org.vn

Bản quyền © VCES 2016